

Vyvěšeno dne: 22. 10. 2026
Svěšeno dne: 5. 11. 2026
Dagmar Dolníčková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvy Šiškeové a soudců Ivo Pospíšila a Jaromíra Klepše v právní věci žalobce: **Petr Hocký**, bytem Havlíčkova 818, Krupka, zast. JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 819/43, Praha 1, proti žalovanému: **ředitel Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje**, se sídlem Horova 1340/10, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2025, č. j. HSUL-3932-38/KKŘ-2022, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2026, č. j. 15 Ad 4/2025 - 27,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2026, č. j. 15 Ad 4/2025 - 27, **se ruší**.

II. Žaloba **se zamítá**.

III. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Tato věc se týká otázky, kdy bylo se žalobcem zahájeno řízení ve věci služebního poměru. Od tohoto posouzení se odvíjí závěr, zda došlo k promlčení nároku bezpečnostního sboru na náhradu škody, kterou žalobce způsobil.

[2] Se žalobcem, příslušníkem Hasičského záchranného sboru České republiky, bylo vedeno řízení o odpovědnosti za škodu způsobenou bezpečnostnímu sboru. Ředitelka kanceláře ředitele Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje („HZS ÚK“) jako služební funkcionářka v prvním stupni rozhodla, že žalobce odpovídá za škodu, kterou způsobil dne 4. 8. 2022 stručně řečeno tak, že při couvání s vysokozdvižným vozíkem narazil do vrat skladu a poškodil je. Ředitelka kanceláře uložila žalobci povinnost nahradit vzniklou škodu ve výši 120 999,15 Kč.

[3] Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil odvoláním, v němž namítl promlčení nároku. Žalovaný odvolání zamítl, napadené rozhodnutí potvrdil a nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce s obdobnou argumentací bránil žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud se ztotožnil s žalobcem, že řízení nebylo zahájeno dne 7. 9. 2023, jak se domnívali služební funkcionáři, ale až dne 15. 11. 2024, tedy po uplynutí dvouleté promlčecí lhůty. Předvolání předsedkyně škodní komise doručené žalobci dne 7. 9. 2023 podle krajského soudu nebylo úkonem příslušného služebního funkcionáře, a proto jím nemohlo být řízení zahájeno.

II. Kasační stížnost

[4] Žalovaný (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá, že předvolání podepsala předsedkyně škodní komise na základě vnitřního předpisu HZS ÚK a bylo v něm výslovně uvedeno, že se jím zahajuje řízení z pověření služebního funkcionáře. Žalobce je jako příslušník bezpečnostního sboru povinen znát jeho vnitřní předpisy. I když nebyl příslušný služební funkcionář v předvolání označen, žalobce měl a mohl vědět, kdo jím je. Výslovné neoznačení služebního funkcionáře vedoucího řízení není pochybením, které by mělo vést k nezákonnosti předvolání.

[5] Předsedkyně škodní komise jednala v souladu s příslušnými služebními předpisy. Judikatura dokonce uznává, že pokud určitá osoba s vědomím správního orgánu za tento orgán jedná a účastník řízení se domnívá, že jedná s oprávněnou úřední osobou, měl by se tento úkon považovat za jednání oprávněné úřední osoby, i když jednající osoba oprávněnou úřední osobou není. Předsedkyně škodní komise konala s vědomím služební funkcionářky, neboť užitý postup vyplýval ze služebního předpisu, jímž byly obě vázány. Jednala tak jako oprávněná úřední osoba. Služební funkcionářka zjevně vycházela z přesvědčení, že řízení bylo řádně zahájeno již doručením předvolání.

[6] Pokud by ze služebního předpisu nevyplývalo, že předvoláním se zahajuje řízení, a pokud by tato skutečnost nebyla v předvolání uvedena, bylo by možné závěry krajského soudu akceptovat. Tak tomu však v nynější věci nebylo. Žalobce se proto nemohl domnívat, že jde pouze o jakési neformální jednání ve vztahu ke způsobené škodě. Kdyby naopak předsedkyně škodní komise a služební funkcionářka postupovaly v rozporu s vnitřním předpisem, žalobce by se mohl této skutečnosti dovolávat. Není tedy zřejmé, jaký měl být v nynější věci podle krajského soudu vlastně správný postup.

[7] Oznámení služební funkcionářky doručené žalobci dne 15. 11. 2024 pouze deklarovalo, že je řízení již vedeno. Ve věci nemohlo dojít ke zkrácení procesních práv žalobce. Ten byl řádně poučen o svých procesních právech, s ohledem na závazné vnitřní předpisy musel vědět, kdo je služebním funkcionářem, a tato skutečnost mu byla i následně výslovně sdělena. Žalobce v řízení aktivně vystupoval a vznášel námitky. Je proto nepochybné, že řízení bylo zahájeno již dne 7. 9. 2023, a opačný závěr krajského soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud (NSS) zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná, projednatelná a také důvodná.

[10] Podle § 2 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů („zákon o služebním poměru“), *ve věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru, není-li dále stanoveno jinak. V rozsahu jím stanoveném jedná a rozhoduje též vedoucí organizační části bezpečnostního sboru.*

[11] Podle § 2 odst. 6 zákona o služebním poměru *nadřízený ředitele bezpečnostního sboru, ředitel bezpečnostního sboru, vedoucí organizační části ministerstva a osoby pověřené rozhodováním ve věcech služebního poměru podle odstavců 1, 3 a 4 jsou služebními funkcionáři.*

[12] Podle § 5 odst. 1 zákona o služebním poměru *služební předpis stanoví zejména rozsah oprávnění příslušníků, kteří řídí výkon služby dalších příslušníků (dále jen „vedoucí příslušník“), dávat podřízeným příslušníkům rozkazy k výkonu služby.*

[13] Podle § 5 odst. 3 zákona o služebním poměru *služební předpis je pro příslušníky závazný.*

[14] Podle § 178 odst. 2 písm. b) zákona o služebním poměru *řízení je zahájeno dnem, kdy služební funkcionář učiní první úkon vůči účastníku, jestliže se zahajuje řízení z podnětu bezpečnostního sboru.*

[15] Podle § 207 odst. 3 věty první zákona o služebním poměru *lhůta pro uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky; začne běžet dnem, kdy se poškozený dozví, že škoda vznikla a kdo za ni odpovídá.*

[16] Podle § 15 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, *úkony správního orgánu v řízení provádějí úřední osoby oprávněné k tomu podle vnitřních předpisů správního orgánu nebo pověřené vedoucím správního orgánu (dále jen „oprávněné úřední osoby“).*

[17] Podle čl. 9 písm. p) pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky č. 31/2015 ze dne 30. 12. 2015 (dále jen „pokyn generálního ředitele“), *ředitel kanceláře krajského ředitele rozhoduje o náhradě škody (§ 95 až § 97), která vznikla bezpečnostnímu sboru a byla zaviněna příslušníkem HZK kraje, v případech, kdy tuto pravomoc nevykonává krajský ředitel.*

[18] Podle čl. VII odst. 1 přílohy č. 1 pokynu ředitele HZS ÚK č. 65 ze dne 4. 5. 2016 (dále jen „pokyn ředitele HZS ÚK“), *předseda škodní komise oznámí složení senátu škodní komise a termín jednání všem příslušníkům a zaměstnancům, kteří způsobili projednávanou škodu nebo dostupné informace svědčí o jejich případné odpovědnosti za způsobenou škodu v projednávaných případech. V oznámení je nutné specifikovat výši škody a stručně popsat okolnosti vzniku škody. Předseda škodní komise je povinen v oznámení uvést poučení o právu účastnit se jednání senátu škodní komise, nahlížet do spisu, pořizovat si z něj výpisy a opisy, navrhovat důkazy, hájit se. Jedná-li se o příslušníka HZS Ústeckého kraje, předseda škodní komise jej předvolá, předvolání je prvním úkonem v řízení ve věcech služebního poměru o náhradě škody. Řízení ve věcech služebního poměru je zahájeno dnem doručení předvolání. Oznámení i předvolání musí být příslušníkům a zaměstnancům doručováno písemně s dostatečným, nejméně pětidenním předstihem.*

[19] NSS předně připomíná, že uplatněním nároku bezpečnostního sboru vůči příslušníkovi ve smyslu § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru je třeba rozumět zahájení správního řízení o náhradě škody podle § 178 odst. 2 písm. b) téhož zákona (rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2025, č. j. 8 As 36/2024 - 47, bod 19; shodně bod 21 napadeného rozsudku). Aby tedy v nynější věci nedošlo k promlčení nároku bezpečnostního sboru vůči žalobci, muselo být správní řízení zahájeno v lhůtě podle § 207 odst. 3 zákona o služebním poměru. Toto východisko není mezi účastníky sporné.

[20] Mezi účastníky není sporné ani to, že příslušnou služební funkcionářkou v řízení o náhradě škody byla ředitelka kanceláře krajského ředitele HZS ÚK podle čl. 9 písm. p) pokynu generálního ředitele.

[21] Klíčovou spornou otázkou je, zda mohla v nynější věci úkon spočívající v oznámení o zahájení řízení vůči žalobci učinit předsedkyně škodní komise, resp. zda provedla tento úkon z pověření služební funkcionářky.

[22] Pokud byl sporný úkon předsedkyně škodní komise přičitatelný příslušné služební funkcionářce, došlo k zahájení správního řízení dne 7. 9. 2023, tedy v mezích promlčecí lhůty. Naopak pokud tomu tak nebylo, bylo řízení zahájeno až úkonem samotné služební funkcionářky dne 15. 11. 2024, tedy po marném uplynutí promlčecí lhůty.

[23] Krajský soud v napadeném rozsudku poukázal na to, že podle komentářové literatury zákon o služebním poměru zdůrazňuje to, že rozhodovací pravomoc je jednoznačně svěřena konkrétním osobám – služebním funkcionářům (bod 26). Dále připodobnil postavení škodní komise (jejíž existenci právní úprava nepředpokládá) k postavení poradní komise podle § 194 zákona o služebním poměru, k níž judikatura uvádí, že jde o pouhý poradní orgán, nikoli o správní orgán sám o sobě (body 28 a 29). Krajský soud dále uznal, že i v kontextu zákona o služebním poměru lze uvažovat o přiměřené aplikaci § 15 odst. 2 správního řádu, avšak úkon předsedkyně škodní komise podle něj nedostál požadavkům § 178 odst. 2 písm. b) zákona o služebním poměru (bod 35). Přičitatelnost úkonu předsedkyně škodní komise služební funkcionářce pak nelze dovodit ani z čl. VII pokynu ředitele HZS ÚK (body 36-40). Krajský soud uzavřel, že řízení nebylo zahájeno dne 7. 9. 2023, ale až dne 15. 11. 2024, a nárok bezpečnostního sboru vůči žalobci je tedy již promlčen (body 42 a 44).

[24] NSS se s těmito závěry krajského soudu neztotožnil. Sporný úkon předsedkyně škodní komise byl podle kasačního soudu přičitatelný ředitelce kanceláře krajského ředitele jako příslušné služební funkcionářce. Předsedkyně škodní komise tento úkon činila jako oprávněná úřední osoba ve smyslu § 15 odst. 2 správního řádu na základě vnitřního předpisu – pokynu ředitele HZS ÚK.

[25] NSS nezpochybňuje, že zákon o služebním poměru v § 2 svěřuje rozhodovací pravomoc konkrétním osobám jako služebním funkcionářům, kteří jsou správními orgány (srov. krajským soudem citovaný rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2016, č. j. 3 As 252/2015 - 68).

[26] Tento závěr nicméně podle kasačního soudu nevylučuje, aby byly v souladu s § 15 odst. 2 správního řádu prováděním jednotlivých úkonů v řízení, které nejsou rozhodnutími, pověřeny oprávněné úřední osoby odlišné od samotného služebního funkcionáře. Přiměřenou subsidiární aplikaci § 15 odst. 2 správního řádu na řízení podle zákona o služebním poměru ostatně uznává i krajský soud (bod 35; ke vztahu správního řádu a zákona o služebním poměru blíže krajským soudem citovaný rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2024, č. j. 8 As 220/2023 - 28, bod 8, a rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2018, č. j. 5 As 8/2017 - 26, bod 21). I podle závěrů krajského soudu tedy bylo obecně možné, aby předsedkyně škodní komise jako oprávněná úřední osoba činila vůči žalobci úkony v řízení. Závěr, že služební funkcionář může pověřit prováděním úkonů v řízení další úřední osoby, potvrzuje i dřívější judikatura kasačního soudu (rozsudek ze dne 21. 12. 2016, č. j. 1 As 303/2016 - 64, body 48 a 49).

[27] Podle NSS z pokynu ředitele HZS ÚK v nynější věci vyplývalo jednoznačné zmocnění pro ředitelku škodní komise, aby řízení z pověření příslušné služební funkcionářky zahájila: „*Jedná-li se o příslušníka HZS Ústeckého kraje, předseda škodní komise jej předvolá, předvolání je prvním úkonem v řízení ve věcech služebního poměru o náhradě škody. Řízení ve věcech služebního poměru je zahájeno dnem doručení předvolání.*“

[28] Také v samotném předvolání bylo výslovně uvedeno, že jej ředitelka škodní komise činí z pověření příslušného služebního funkcionáře a že je jím zahájeno řízení: „*Doručením tohoto předvolání je ve smyslu § 178 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru"), vůči Vaší osobě z pověření příslušného služebního funkcionáře zahájeno řízení ve věcech služebního poměru o odpovědnosti za vzniklou škodu.*"

[29] Kasační soud nepřehlédl, že pověření předsedkyně škodní komise jako oprávněné úřední osoby nevyplývá z vnitřního předpisu vydaného ředitelkou kanceláře krajského ředitele, nýbrž z vnitřního předpisu vydaného samotným krajským ředitelem. Tato skutečnost nicméně podle NSS není na překážku platnosti takového pověření. Hasičský záchranný sbor České republiky je jednotný bezpečnostní sbor (§ 1 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů), který je hierarchicky organizován na základě vztahů nadřízenosti a podřízenosti (k tomu přiměřeně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2013, č. j. 5 Ad 3/2010 - 39, č. 3030/2014 Sb. NSS). Ředitel HZS ÚK je nadřízeným správním orgánem ředitelky kanceláře krajského ředitele podle čl. 8 písm. cc) pokynu generálního ředitele a § 178 odst. 1 správního řádu. Jestliže tedy mohla předsedkyni škodní komise pověřit úkony oprávněné úřední osoby ředitelka kanceláře krajského ředitele, tím spíše tak mohl učinit i samotný krajský ředitel jako její nadřízený svým vnitřním předpisem (*argumentum a minori ad maius*).

[30] Argumenty krajského soudu, proč by nemělo být pověření uvedené v pokynu ředitele HZS ÚK dostačující, považuje NSS za nepřesvědčivé. Krajský soud přiznává, že v předvolání bylo výslovně uvedeno, že je činěno z pověření příslušného služebního funkcionáře, avšak zároveň dodává, že tento služební funkcionář není v předvolání specifikován, a proto z předvolání nelze dovodit, že by mělo být přičitatelné ředitelce kanceláře krajského ředitele (bod 35 napadeného rozsudku).

[31] NSS souhlasí s krajským soudem, že sporné předvolání skutečně v rozporu s § 46 odst. 1 správního řádu neobsahuje jednoznačnou identifikaci příslušné služební funkcionářky (tedy slovy správního řádu *označení správního orgánu*). Jednoznačné určení příslušné služební funkcionářky nicméně vyplývalo z pokynu generálního ředitele, tedy ze služebního předpisu ve smyslu § 5 zákona o služebním poměru. Jak již v minulosti NSS uvedl, příslušník je povinen služební předpisy znát a řídit se jimi a nemůže se dovolávat toho, že v důsledku neznalosti vnitřních služebních předpisů neví, kdo má v jeho věci vést řízení (rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2013, č. j. 4 Ads 118/2012 - 38, body 15 a 17-19). Absence výslovného označení příslušné služební funkcionářky proto podle NSS není důvodem pro to, aby sporné předvolání nebylo účinné a služební funkcionářce přičitatelné.

[32] Krajský soud dále k pokynu krajského ředitele HZS ÚK uvedl, že ačkoli čl. VII jeho přílohy „značně povšechným způsobem" stanovuje, že předvolání je prvním úkonem v řízení a že řízení je zahájeno jeho doručením, podle krajského soudu z ostatních ustanovení pokynu neplyne, že by měl předseda škodní komise zahajovat řízení podle § 178 odst. 2 písm. b) o služebním poměru za příslušného služebního funkcionáře (bod 39 napadeného rozsudku). Krajský soud v této souvislosti odkázal na své obecnější úvahy ohledně povahy škodní komise jako pouze poradního, nikoli služebního orgánu a uzavřel, že pokyn krajského ředitele HZS ÚK se nepřípustně odchýlil od dikce § 178 odst. 2 písm. b) zákona o služebním poměru (bod 37).

[33] NSS souhlasí s krajským soudem, že škodní komise sama o sobě je pouze poradním orgánem služebního funkcionáře. Předsedkyně škodní komise však při předvolání žalobce nevykonávala žádnou vlastní pravomoc ani pravomoc škodní komise (kterou ostatně ona sama

ani škodní komise nedisponuje). Jak je v předvolání výslovně uvedeno, vykonávala pravomoc, která náleží příslušné služební funkcionářce, a jednala jejím jménem, a to na základě jednoznačného a výslovného zmocnění uvedeného v pokynu krajského ředitele HZS ÚK. NSS nesouhlasí s krajským soudem, že se jedná o „povšechný způsob" zmocnění; naopak zcela jednoznačně určuje, že předvolání předsedkyní škodní komise je prvním úkonem v řízení o náhradě škody, jímž se řízení zahajuje.

[34] Toto zmocnění přitom nelze považovat ani za rozporné se zákonem, jak uvádí krajský soud, ani s pokynem generálního ředitele. Zmocnění předsedy škodní komise k provedení dílčího úkonu v řízení nesvěřuje předsedovi komise jeho vlastní novou pravomoc bez opory v zákoně, ani z něj nečiní služebního funkcionáře v rozporu s pokynem generálního ředitele. Pouze v souladu s § 15 odst. 2 správního řádu určuje oprávněnou úřední osobu a umožňuje jí podílet se na výkonu pravomoci příslušného služebního funkcionáře a jednat jeho jménem.

[35] Pokud tedy předsedkyně škodní komise předvolala žalobce a oznámila mu zahájení správního řízení z moci úřední, jednalo se ve smyslu § 178 odst. 2 písm. b) zákona o služebním poměru o *první úkon služebního funkcionáře vůči účastníku*, byť jej neučinila služební funkcionářka osobně, nýbrž oprávněná úřední osoba, která byla zmocněna jej učinit jejím jménem.

[36] S ohledem na výše uvedené NSS uzavírá, že předvolání ze dne 1. 9. 2023 bylo úkonem přičitatelným příslušné služební funkcionářce a jeho doručením žalobci dne 7. 9. 2023 bylo správní řízení zahájeno. Správní řízení tedy bylo zahájeno ve dvouleté promlčecí lhůtě, která začala běžet dne 4. 8. 2022. Námitka promlčení uplatněná žalobcem tudíž není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Kasační stížnost je důvodná, a proto NSS podle § 110 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.") zrušil rozsudek krajského soudu. Zároveň NSS v souladu s § 110 odst. 2 a § 78 odst. 7 téhož zákona sám žalobu zamítl. Rozhodnutí o žalobě totiž závisí na posouzení jediné uplatněné žalobní námitky (námitky promlčení), kterou NSS v plném rozsahu vypořádal v řízení o kasační stížnosti. Na základě dosavadních výsledků řízení tedy bylo možné o věci rozhodnout a nebylo třeba věc vracet krajskému soudu k dalšímu řízení. NSS takto postupoval, přestože stěžovatel navrhoval pouze zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení. Užití postupu podle § 110 odst. 2 s. ř. s. totiž není vázáno na návrh stěžovatele (rozsudky NSS ze dne 26. 8. 2026, č. j. 6 As 182/2026 - 87, či ze dne 24. 9. 2026, č. j. 22 As 87/2026 - 43, body 9 a 27-28).

[38] S ohledem na svůj procesní postup NSS rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti i náhradě nákladů řízení před krajským soudem (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá žalobce právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti, neboť nebyl ve věci úspěšný. Úspěšnému stěžovateli nevznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2026

L. S.

Sylva Šiškeová v. r.
předsedkyně senátu